

NIEUWSBRIEF

'MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN'

jaargang 8, nummer 41

nr. 5 2015

Uitgave van de 'Mgr. Schraven Stichting'

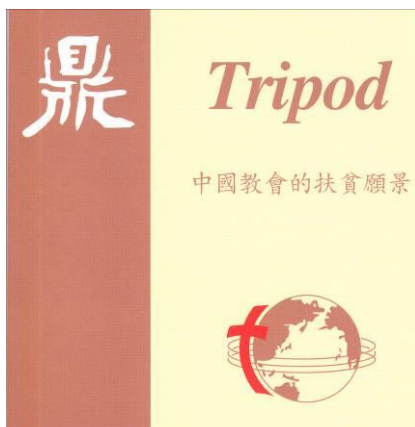
MGR. SCHRAVEN AGENT VAN HET WESTERS IMPERIALISME?

Hoe wordt in China over Mgr. Schraven geschreven en geoordeeld. De officiële lezing van de Chinese autoriteiten is dat hij en zijn medemartelaren agenten waren van het westers imperialisme, zoals alle missionarissen. Ze waren uitbuiters van het volk in dienst van het westers kolonialisme!

Onlangs verscheen in Hong Kong een nieuwe nummer van het tijdschrift 'Tripod', uitgegeven door het 'Holy Spirit Study Centre', waar de redacteur in de inleiding het volgende schrijft:

'Van 28-29 oktober 2014 vond in Shijiazhuang, provincie Hebei, een congres plaats, dat wel eens een verrijkende invloed kon hebben op de officiële kijk (*door de Chinese autoriteiten*) van de missionaire activiteit in China gedurende het moderne historische tijdperk (na de Opium Oorlogen). Het congres herdacht de massamoord van 9 oktober 1937 op de Nederlandse Lazarist bisschop Frans Hubert Schraven van Zhengding, Hebei en acht andere priesters en religieuzen door Japanse soldaten bij de Zhengding Kathedraal (*met de uitdrukking 'Kathedraal' wordt het hele missieterrein bedoeld*).

Bisschop Schraven en zijn gezellen beschermden honderden vrouwen en meisjes die toevlucht hadden gezocht in de Kathedraal tegen de verwoesting van de binnendringende Japanse militairen. Blijkbaar was het de bedoeling van de Japanse soldaten de dames te gebruiken 'als troostmeisjes'. Menend dat zij veilig zouden zijn in de kerk, hadden de vrouwen daar asiel gezocht. In het Europa van de Middeleeuwen, respecteerden rovende benden dergelijke heiligdommen.

De soldaten bonden bisschop Schraven en zijn gezellen met ijzerdraad vast, leidden hen buiten de kerk, doorstaken hen met bajonetten en verbrandden hun lichamen op een brandstapel een paar honderd meter van de Kathedraal verwijderd.

Meer dan 70 wetenschappers van 20 Chinese universiteiten en onderzoeksinstituten woonden het congres bij. Alle sprekers benadrukten dat te weinig bekend is over de humanitaire offers van een aantal buitenlandse missionarissen ten gunste van Chinese burgers tijdens de 'Verzetsoorlog tegen Japan' en in andere perioden van conflicten. De sprekers zeiden dat

verslagen van dergelijke heldhaftige daden onder een breder publiek verspreid zouden moeten worden. In de gepresenteerde documenten schemerde de noodzaak door van een verandering in de officiële lezing dat alle missionarissen agenten waren van de buitenlandse imperialistische machten. Het Zhengding incident toont aan dat hier tenminste een aantal buitenlandse missionarissen waren, die hun leven gaven voor het Chinese volk.

De uitgave van 13 november 2014 van 'Faith Press' (in China) deed verslag van de voortgang van het congres. Het gaat over de hoogtepunten van de voordachten door sommige universiteitsprofessoren, en een globale analyse van de conferentie. Het was de eerste internationale conferentie ooit gehouden om de slachting van katholieke missionarissen door Japanse indringers te gedenken, omdat de missionarissen Chinese burgers beschermden. Priester Zhang Shijiang, directeur van het 'Faith Institute for Cultural Studies', een van de organisatoren van het congres, sprak de hoop uit dat het Zhengding incident de nutteloosheid van oorlog zal aantonen omdat het leidt tot de dood van onschuldige mensen. Moge zo'n incident nooit meer gebeuren, zo eindigde hij.

Ik denk (zo zegt de redacteur) dat de publicatie van dergelijke incidenten van missionarissen die mensen ter plaatse hielpen, een lange weg te gaan heeft om de verkeerde opvatting dat alle missionarissen agenten van het imperialisme waren, de wereld uit te helpen'.

Bovenstaand artikel doet denken aan een reactie op het persbericht over de conferentie in Shijiazhuang in 2014: 'Hier is iets nieuws in de maak in de verhouding van China tot het westen of toch tenminste de komst van wat meer genuanceerd denken.'

PROMOTIEREIS DOOR POLEN 1 BEDEVAART DOOR POLEN:

In de voetsporen van de Poolse martelaar Wladislaw Prync

In de maand september werd een pelgrimage ondernomen naar plaatsen die speciaal met deze Poolse medemartelaar van bisschop Schraven verbonden zijn. Er werd een bezoek gebracht aan het geboortedorp Lipinki Szlacheckie. Een dorp van enkele tientallen huizen tegen een licht glooiende heuvel. Een bezoek werd gebracht aan de doopkerk van Wladislaw. De pastoor was graag bereid zich te tonen naast de oude doopvont. Een enthousiast ontvangst wachtte bij de pastoor van het dorp Jablowo, waaronder het dorp Lipinki nu hoort. Hij toonde zich zeer geïnteresseerd en was een prima gastheer. Graag wilde hij aan elke parochiaan het gebedsprentje in het Pools voor de zaligverklaring geven. Tijdens de zondagsmis vertelde hij de parochianen over het bezoek uit Nederland en de zaligverklaring van de oud-parochiaan Prync. Graag wilde hij een reproductie van het kunstwerk uit de Mgr. Schravenkapel in zijn kerk ophangen samen met het portret van broeder Wladislaw. Inmiddels is alles naar hem opgestuurd.

Zijn eerste standplaats na zijn noviciaat in Krakau kreeg br. Wladislaw in het klooster van de Lazaristen in de stad Pabianice. Tot aan zijn vertrek naar China in 1932 was hij hier tuinman en vervulde allerlei functies in het klooster en kerk. Ook hier werd dankbaar een stapel prentjes in het Pools in ontvangst genomen. Jammer dat de taal een hinderpaal bleek.

Het tegenovergestelde was het geval bij het bezoek in Krakau aan het klooster in de wijk Kleparz, waar Wladislaw zijn noviciaat deed en zijn geloften aflegde. Een prima tolk deed wonderen.

De kloosterkerk van Kleparz in Krakau.

De overste van het klooster nam zijn gasten meteen mee naar de kerk en wees op de gebrandschilderde ramen met de afbeeldingen van de Franse martelaren in China Perboyre en Clet. Hoe vaak moet Wladislaw niet naar deze martelaren gekeken hebben, niet vermoedend dat hij later in China hetzelfde lot zou ondergaan. Naast de ramen bevond zich een raam zonder afbeelding. Zou deze gereserveerd zijn voor deze Poolse martelaar in China samen met bisschop Schraven? Bij het verlaten van de kerk stelde de overste voor samen te bidden voor de zaligverklaring van Prynck. Hij nam het bidprentje in het Pools in ontvangst en voor het eerst klonk dit gebed met de bede om de zaligverklaring hardop in deze kerk. Een kopje koffie in de recreatiezaal volgde en daarbij ontstond een uitvoerig gesprek over de moord in China. De overste toonde zich zeer belangstellend en de tolk had het druk met vertalen. Een stripboek in het Duits werd achtergelaten voor huisgenoten die deze taal machtig zijn. Ook de Poolse bidprentjes werden in dank aanvaard. Het bezoek duurde twee uur.

Op al deze plaatsen werd een informatiemap over Wladislaw Prinz afgeleverd. Op verschillende plaatsen konden afspraken voor de toekomst worden gemaakt.

PROMOTIEREIS DOOR POLEN 2

CONFERENTIE IN WARSCHAU

Het hoofdmotief om naar Polen te gaan was deelname aan de conferentie over de kerk in China die van 10 tot en met 14 september plaats vond in de buurt van Warschau, het zgn. '9e Europese colloquium'. Drie dagen lang werd samen met 125 andere deelnemers uit de hele wereld geluisterd naar deskundigen over dit onderwerp. Boeiend en vermoeiend om op één dag naar 15 inleidingen te luisteren. Vanuit verschillende gezichtshoeken werd het onderwerp belicht. Zeer informatief, niet in het minst door de bijdragen vanuit China zelf van priesters en religieuzen die de situatie uit de eerste hand kennen. Het aantal deelnemende Chinezen was groot. Velen van hen studeren aan Europese universiteiten. Op het colloquium was grote liefde en betrokkenheid bij de kerk in China te beluisteren. Het deed weldadig aan te beluisteren hoe geweldig vitaal de kerk in China is, die als een feniks uit de as van de Culturele Revolutie herrezen is. Ook het hartelijke weerzien met twee

priesters uit het vroegere bisdom van bisschop Schraven, die afgelopen jaar betrokken waren bij de conferentie over Mgr. Schraven en de moord in China, was heel bijzonder. De ene priester tolkte regelmatig en de andere priester organiseerde na afloop van de conferentie een excursie door het vroegere bisdom van Mgr. Schraven. Gevraagd naar hun terugblik op deze conferentie was hun reactie tweeledig: enerzijds de verbazing dat deze conferentie gehouden kón worden', anderzijds de verbazing bij Chinese deelnemers dat het verhaal van bisschop Schraven en gezellen werkelijk waar blijkt te zijn. Een van hen hield in

Warschau een voordracht met als uitdagende titel: 'De kerk in China heeft dringend behoefte aan de houding en de Geest van Franciscus'. De andere hield een gloedvol betoog over de moderne communicatie van de kerk in China. Een andere bekende voor de Mgr. Schraven stichting was de Chinese aartsbisschop Savio Hon Tai Fai van de curie in Rome, die in 2012 de Gedenkkapel inzegende. Op de conferentie konden deelnemers zichzelf presenteren via ter beschikking staande tafels. Dat deed

de Mgr. Schraven Stichting met stripboeken en de bidprentjes in diverse talen. Boven de tafel hing een grote reproductie van het kunstwerk van p. Jan Haen en de tekst van het Japanse gedenkmontument in Zhengding voor bisschop Schraven en gezellen. Ontelbaar vaak moest het verhaal over de moord in China verteld worden. Er was volop belangstelling voor deze zaak.

PROMOTIEREIS DOOR POLEN 3 **ONDERZOEK IN HET ARCHIEF IN KRAKAU**

Tijdens het verblijf in Polen deed de gelegenheid zich voor een kijkje te nemen in het archief van de Lazaristen in Krakau. De archivaris haalde met een wagentje stapels dossiers over China te voorschijn. Eerst werden een grote hoeveelheid foto's bekeken. Het was verrassend

nieuwe foto's van bisschop Schraven te ontdekken en zelfs een van zijn residentie, genomen vanuit de hoek van zijn bisschopshuis, waarop de beroemde keizerlijke klokkentoren staat. Bij het maken van het stripboek was zolang naar een afbeelding gezocht en niet gevonden. Na de foto's volgden mappen met correspondentie vanuit China. Bijna alles was in het Pools.

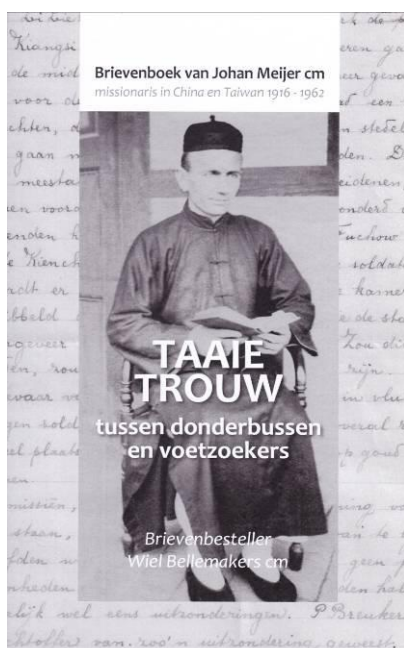
Links de keizerlijke klokkentoren. In het midden de kathedraal en rechts het overdekte voetpad naar het woonhuis van bisschop

Frans Schraven.

Met woordenboeken Pools-Engels binnen handbereik werd geprobeerd de Poolse brieven geheimen over de moord te ontzutselen. Er zat geen enkele brief van Wladislaw zelf tussen. Jammer. Dat zou een relikwie voor de Poolse Lazaristen zijn geweest. Wel werden enkele brieven van bisschop Schraven in het Frans ontdekt en het enthousiasme was groot bij de ontdekking van een brief van de provinciale overste van de Noord-Chinese provincie van de Lazaristen over de moord, gedateerd op 9 december 1937. Daarin citeert hij de apostolisch delegaat in China Mgr. Zanin die door hem werd ingelicht over de massamoord. Mgr. Zanin spreekt niet van martelaren. Hij noemt de martelaren 'confessores', 'belijders van het geloof'. Volgens de H. Augustinus zijn 'confessores': 'Mensen die omwille van het geloof zwaar hebben moeten lijden'. De brief hint duidelijk naar de daders, n.l. de Japanners en is helder over het motief: haat jegens de Europeanen. Maar waar die haat uit voortkwam wordt niet vermeld. Deze brief zou moeten worden toegevoegd aan het dossier in Rome en de archivaris was graag bereid de brief van de nodige stempels te voorzien. Verder werd het bidprentje van Wladislaw gevonden, na zijn dood uitgegeven. De archivaris toonde zich zelf verrast bij deze vondst. Het bezoek aan dit archief was meer dan de moeite waard.

Conclusie: De reis naar Polen was een buitengewoon boeiende en interessante reis. Als alle afspraken worden nagekomen is het ook een vruchtbare tocht. Op diverse plaatsen heeft de mogelijke zaligverklaring van Wladislaw Prync ineens een gezicht gekregen. Het heeft belangstelling gewekt en heeft iets wakker geroepen. Er is met veel mensen gesproken en daarmee is het netwerk van de Schraven Stichting opnieuw uitgebreid. Een echte promotiereis.

BRIEVENBOEK VAN CHINEES MISSIONARIS

In de loop van de jaren zijn er zo'n 335 brieven van Frans Schraven, gestuurd aan zijn familie, verzameld. Ze verschenen jaren geleden in zeer beperkte oplage onder de titel van 'Brieven van bisschop Frans Schraven'. Wie de brieven leest, houdt er een zekere teleurstelling aan over. Frans reageert heel vaak op wat er in de familie gebeurt. Daarmee is het een dankbare bron voor de eigen familiegeschiedenis. Hij gaat wel enigszins in op wat in China gebeurt en wat hem overkomt, maar het geheel rechtvaardigt niet om het als echt boek voor een breder publiek uit te geven. Dit in tegenstelling tot het brievenboek van de Nederlandse Lazarist Johan Meijer, 'Taaie trouw tussen donderbussen en voetzoekers', dat op 22 november in Panningen is gepresenteerd. Wie graag wil weten in welke omstandigheden bisschop Schraven in China moest werken, kan te rade gaan bij dit boek, ook al werkte Frans Schraven in Noord China en Johan Meijer in Zuid China.

Johan Meijer trok in 1916 naar China en bleef daar in de provincie Kiangsi (Zuid China) onafgebroken werkzaam, trouw aan zijn mensen tot zijn verbanning door de communisten in 1952. Het jaar daarop vertrok hij naar Formosa/Taiwan om daar onder de gevluchte Chinezen zijn werk nog eens tien jaar voort te zetten.

De ondertitel van het boek **'Taaie trouw tussen donderbussen en voetzoekers'** geeft de omstandigheden weer waaronder Johan Meijer in China leefde. De term **'donderbussen'** staat voor het 'donderend geweld' waarin hij in China onverstoord door werkte, terwijl om hem heen roversbendes de omgeving plunderden en platbrandden, moord en doodslag aan de orde van de dag waren, de communisten in de twintiger jaren juist de provincie Kiangsi als bakermat gebruikten voor de ontwikkeling van hun organisatie en de omgeving onveilig maakten, de Japanners in de dertiger jaren bommen rondom hem lieten neerkomen en in de veertiger jaren de communisten hem het werken steeds meer onmogelijk maakten en hem het land uitzetten. Johan Meijer moest in zijn studententijd een tweede naam toevoegen. Het werd Gabriël. Tussen al die gevaren en bedreigingen had hij in Gabriël een uitstekende beschermengel. De term **'voetzoekers'** staat voor het vuurwerk dat Chinezen voor hem afstaken uit waardering voor zijn betrokkenheid en zorg voor hen.

In zo'n 280 brieven doet Meijer verslag van zijn leven in China en Taiwan. Jarenlang was hij leraar op het klein- en grootseminarie waar hij filosofie gaf. In zijn brieven blijft hij leraar en informeert zijn Nederlandse achterban over de Chinese cultuur en de ontwikkelingen in kerk en samenleving. Ondanks alle bedreigingen getuigen zijn brieven van een optimist die leeft vanuit het christelijke geloof. Postuum vertelt Johan Meijer ons in zijn brievenboek waarin hij geloofde en waarvoor en hoe hij leefde in soms onmenselijke omstandigheden. De brieven laten kijken in de keuken van het rijke missionarisleven in China en Taiwan in de eerste helft van de vorige eeuw.

In zijn brief van 2 januari 1938 maakt hij melding van de moord op bisschop Schraven. Hij schrijft aan zijn familie: 'In de kranten zullen jullie wel gelezen hebben, dat in Chengtingfu, losbandige Japanse soldaten Mgr. Schraven, vijf priesters en twee broeders op 9 en 10 oktober vermoord hebben. Zij waren allemaal van onze Congregatie, uitgezonderd één priester die Trappist was. We hebben dus acht nieuwe martelaren'.

Het 400 pagina's tellende boek is rijk voorzien van foto's uit allerlei archieven. Het boek is verschenen in samenwerking met het Ferdinand Verbiest Instituut in Leuven, waar het ook verkrijgbaar is via Pieter.Ackerman@fvi.kuleuven.be. Het boek is ook verkrijgbaar bij de Lazaristen in Panningen: secretariaat@lazaristen.com.

Het boek leest als een avonturenroman, maar gaat wel over de keiharde realiteit van het missionarisleven in China.

Secretariaat Mgr. Schraven Stichting: Kloosterstraat 54, 6369 AE Simpelveld, tel. 0455445419

Website: www.mgrschraven.nl Contact: info@mgrschraven.nl

Facebook: www.facebook.com/mgr.schravenstichting

Bankrekening Mgr. Schraven Stichting: NL74RABO0148175341 BIC: RABONL2U.

Voorzien van de ANBI-status.